

TIEDOTE

HAKEMUS TESAFIN EETTISELLE KOMITEALLE

Lähtöajä: Laura Secco, 13.11.2024

Toiminnan nimi:

OptFORESTS-verkkokysely uusien metsägeenivarojen ja metsänjalostusaineiston tunnettuudesta ja sosiaalisesta hyväksynnästä Euroopassa

Avainsanat: metsien geenivarat, metsänviljelyaineisto, sosiaalinen tietoisuus, sosiaalinen hyväksyntä, verkkokysely, Eurooppa

Vastuulliset organisaatiot ja henkilöt:

Padovan yliopiston maatalous- ja metsätalousjärjestelmien laitos, maatalouskorkeakoulu (UNIPD/TESAF) – Italia (hankekumppani, joka vastaa tietojen keräämisestä ja analysoinnista)

Vastuuhenkilö: Laura Secco, pätevyys: apulaisprofessori; OptFOREST WP7 -työryhmän johtaja, sähköposti: laura.secco@unipd.it, puhelin: +390498272692

Luonnonvarakeskus (LUKE) – Suomi

Yhteisvastuullinen henkilö: Ulla Ovaska, pätevyys: erikoistutkija; OptFORESTS-tehtävän 7.2 johtaja; sähköposti: ulla.ovaska@luke.fi; puhelin: +358295326418

Tietojen käsittelijät: Todora Rogeljia (TESAF-UNIPD, Italia); Pätevyys: Postdoc-tutkija; sähköposti: todora.rogeljia@unipd.it; Ulla Ovaska (LUKE, Suomi); Pätevyys: erikoistutkija; sähköposti: ulla.ovaska@luke.fi

Eturistiriidat: ei ole

Kuvaus koko projektista:

Metsien geneettisten resurssien hyödyntäminen ympäristö- ja yhteiskunnallisten haasteiden edessä vaihtoehtojen lisäämiseksi (OptFORESTS) on eurooppalainen hanke, jota rahoitetaan Horisontti Eurooppa -tutkimus- ja innovaatio-ohjelmasta (ID: 101081774; <https://www.optforests.eu/>). Hanketta koordinoi INRAE, Ranska (johtaja: tohtori Santiago González-Mártinez). Sen päätehtävänä on tukea metsägeenivarojen (FGR) suojelua ja kestäväää käyttöä vahvistamalla yhteistyötä ja tiedon jakamista FGR:stä ja siihen liittyvästä metsänviljelyaineistosta (FRM) metsänviljelyalalla ja koko metsäyhteisössä, jotta voidaan edistää ilmastonmuutokseen sopeutumista ja biologista monimuotoisuutta edistäviä metsänhoitokäytäntöjä Euroopassa. Hankkeessa **Padovan yliopiston TESAF-osasto (UNIPD) johtaa työpakettia nro 7, joka koskee FGR:n ja FRM:n uuden käytön ja hallinnoinnin sosioekonomisia, poliittisia ja hallintaan liittyviä kysymyksiä**. Työpakettin tavoitteena on: i) tutkia FGR:n ja FRM:n muutoksiin liittyviä ekosysteemipalvelujen arvoja; ii) kartoittaa sidosryhmien asenteita, käsityksiä ja muuta tietoa FGR:n ja FRM:n innovatiivisesta tuotannosta ja käytöstä Euroopassa; iii) hahmotella mahdollisia innovatiivisia metsänhoitoratkaisuja, jotka perustuvat FGR:n ja FRM:n uusiin käyttötarkoituksiin; ja

iv) ymmärtää alan merkityksellisiä politiikka- ja hallintauudistuksia. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi TESAF-UNIPD-osasto tekee tiivistä yhteistyötä ja saa tukea muilta hankekumppaneilta ympäri Eurooppaa, mukaan lukien: Luonnonvarakeskus (Luke, FI), Kobenhavns Universitet (UCPH, DK), Institut National De Recherche Pour L'agriculture, L'alimentation Et L'environnement (INRAE, FR), Etifor Srl (Etifor, IT), Institutul National De Cercetare Dezvoltare In Silvicultura Marin Dracea (INCDS, RO), Gozdarski Institut Slovenije (GIS, SL), Empresa De Transformacion Agraria Sa (Tragsa, ES) ja Nibio - Norsk Institutt For Bioekonomi (NIBIO, NO).

Toiminnan kuvaus:

Tehtävä 7.2:n tavoitteena on **tunnistaa sidosryhmien asenteet, käsitykset, tietämyksen puutteet ja mahdolliset uudet kulttuuriset suuntaukset suhteessa erilaisiin vaihtoehtoihin FGR:n ja FRM:n innovatiiviselle tuotannolle ja käytölle Euroopassa**. Yhteistyössä eri projektikumppaneiden järjestämien paikallisten työpajojen kanssa, jotka toteutetaan erityisen ja erillisen tutkimusprotokollan mukaisesti, **ydintoimintana on verkkokysely**, jolla kerätään tietoa sidosryhmien näkemyksistä, asenteista, mieltymyksistä, tiedoista, tietoisuudesta ja vastaavista seikoista, jotka liittyvät FGR:ään ja FRM:ään eri maissa Euroopassa ja sen ulkopuolella.

Kysely kohdistuu eri sidosryhmiin: i) suuriin organisaatioihin, yhdistyksiin, verkostoihin ja poliittisiin päätöksentekoihin, jotka toimivat Euroopan tasolla ja/tai ylikansallisella tasolla; ii) organisaatioihin, yhdistyksiin, yrityksiin, verkostoihin, julkishallintoon/virastoihin, poliittisiin päätöksentekijöihin, jotka toimivat kansallisella ja alueellisella tasolla; iii) aiheesta kiinnostuneisiin yksityishenkilöihin (suuri yleisö). Lisäksi se kohdistuu sekä asiantuntijoihin että maallikoihin. Siksi laaditaan ja toteutetaan rinnakkain **kolme osakyselyä**, joista annetaan selkeät tiedot potentiaalisille vastaajille kutsussa: Osakysely 1 – Kohderyhmä: FGR:n asiantuntijat ja erikoistuneet henkilöt; Osakysely 2 – Kohderyhmä: FRM:n asiantuntijat; Osakysely 3 – Kohderyhmä: henkilöt, jotka eivät ole asiantuntijoita näissä kahdessa aiheessa (FGR ja FRM).

Verkkokysely luodaan Padovan yliopiston LimeSurvey-alustalle tai vastaavalle alustalle, kuten EUSurvey, riippuen parhaista teknisistä visuaalisista ratkaisuista monivalintakysymyksiin, joita testataan parhaillaan. LimeSurvey on ensisijainen vaihtoehto.

Kysely on suunniteltu yhteistyössä UNIPD-TESAF:n ja LUKE:n kanssa, ja muut hankekumppanit ovat hyväksyneet sen englanniksi. Englanninkielinen versio käännetään muille kielille, eli niiden maiden kielille, joissa on tapausesimerkki ja hankekumppani (eli italia, suomi, tanska, espanja, romania, slovakki, ranska, norja), jotta vastaajapohja on mahdollisimman laaja. Kyselyt eri kielillä järjestetään mahdollisuuksien mukaan samanaikaisesti.

Syyt eettisen arvioinnin pyytämiseen:

Tutkimuksen tuloksista on tarkoitus julkaista vähintään yksi artikkeli, ja yhä useammat kansainväliset tieteelliset lehdet vaativat eettisen arvioinnin todisteita, kun tutkimuksessa on mukana ihmisiä ja henkilötietoja. Lisäksi tutkimus on osa Horizon Europe -hanketta (OptFORESTS), ja eettinen hyväksyntä vaaditaan kaikelle tiedonkeruuta, käyttöä ja suojelua koskevalle toiminnalle. Meidän on toimitettava todisteet eettisten periaatteiden noudattamisesta, mukaan lukien eettisen protokollan hyväksyminen tai arviointi asiaankuuluvalla eettisellä komitealla.

Kerättävät tiedot:

Tiedot sisältävät käsityksiä, mielipiteitä, mainittujen väittämien hyväksyntäasteen ja vastaavia seikkoja. Vastaajien on ilmaistava mielipiteensä ja vastattava kysymyksiin eri tavoin, esim. valitsemalla kolme merkityksellisintä vaihtoehtoa, antamalla pisteitä Likert-asteikolla tai kirjoittamalla muutaman sanan.

Tiedot anonymisoidaan alkuperäisessä muodossaan: vastauksia suoraan vastaajan henkilöllisyyteen yhdistettäviä henkilötietoja ei kerätä. Joitakin henkilökohtaisia arkaluonteisia tietoja, kuten ikä, sukupuoli, etninen tausta, maa ja työllisyystilanne, kerätään kuitenkin, jotta tuloksia voidaan tulkita niiden kontekstin mukaisesti (vastaajien profilointi). Muita arkaluonteisia tietoja, kuten vastaajan uskonto tai poliittinen puolue, ei kerätä.

Kerättävien tietojen suunniteltu käyttö:

Kerätyt tiedot käytetään projektissa, jonka tuloksena syntyy raportti FGR- ja FRM-innovaatioiden sosiaalisesta tietoisuudesta ja hyväksynnästä Euroopassa, sekä vähintään yksi tieteellinen julkaisu vertaisarvioidussa kansainvälisessä lehdessä, jolla on IF-indeksi ja mahdollisesti Q1-luokitus. Kaikki tiedot käsitellään aggregoidussa muodossa ja käytetään vain OptFORESTS-hankkeen tieteellisiin ja tiedotustarkoituksiin. Kaikki TESAF-UNIPD:n (Italia) välittömässä vastuulla online-alustan kautta kerätyt raakadata siirretään

yhteisvastuullisen projektikumppanin, LUKE (Suomi), analysoitavaksi ja tulkittavaksi. Aggregoidut tiedot toimitetaan myös muille projektikumppaneille tulkittavaksi maakohtaisella tasolla sekä projektikoordinaattorille yhtenä projektin tuotoksena.

Osallistujien tyyppi ja lukumäärä (arvio):

Odotettavissa on sekä asiantuntijoita että muita kuin asiantuntijoita Euroopasta ja kahdeksasta maasta, joissa OptFORESTS-tapaustutkimus toteutetaan (IT, FR, ES, FI, DK, RO, SL, NO), koska hankekumppanit helpottavat ja kanavoivat kutsun vastata kansallisten ja paikallisten verkostojensa kautta. Vastaajia hyväksytään kuitenkin kaikkialta maailmasta, koska kutsu vastaamaan levitetään useiden kanavien kautta ja ilmoitetaan esimerkiksi projektin verkkosivustolla, sosiaalisissa verkostoissa, sähköpostitse ja muilla tavoin, ja kysely on saatavilla useilla kielillä. Tulosten oikean tulkinnan varmistamiseksi vastaajat profiloidaan sen mukaan, missä maassa he asuvat.

Osallistujien rekrytointi:

Kaikki OptFORESTS-hankkeen kumppanit jakavat linkin verkkokyselyyn sähköpostitse omille yhteyshenkilöilleen ja asiaankuuluville sidosryhmille. Sidoryhmien luettelo on laadittu ja sitä päivitetään osana hankkeen toimintaa. Luettelossa on vain institutionaalisia sähköpostiosoitteita, joita käytetään kutsun lähettämiseen. Kutsu verkkokyselyyn ja ilmoitus kyselystä julkaistaan myös hankekumppaneiden sosiaalisen median kanavissa, heidän henkilökohtaisissa verkostoissaan, OptFORESTS-verkkosivustolla ja muissa viestintäkanavissa. **Vastaajat osallistuvat kyselyyn vapaaehtoisesti hyväksymällä kutsun. Kyselyn kansilehdellä on tervetulotoivotus**, jossa selitetään tietojen käyttö, tallennus ja suojaus. Vastaajat voivat jatkaa vastaamista vain, jos he hyväksyvät ehdot (valitsemalla vaihtoehdon "Hyväksyn") lukemalla aloitusviestin.

Osallistujille koituvat riskit ja hyödyt:

Osallistuminen kyselyyn ei aiheuta erityisiä riskejä. Osallistujat saavat hyötyä OptFORESTS-hankkeesta ja sen tulevista tuloksista, jos he päättävät seurata hankkeen etenemistä ja toimintaa. Osallistumisesta ei makseta rahallista korvausta.

Tietojen käsittely

Euroopan yleisen tietosuojasetuksen (EU-asetus 2016/679, GDPR) mukaisesti toimitetut tiedot käsitellään kirjallisessa ja sähköisessä muodossa nimettyjen henkilöiden toimesta, joilla on pääsy vain hankkeen toiminnan hallinnointiin tarvittaviin tietoihin. Tiedot säilytetään viiden vuoden ajan projektin päättymisestä EU:n tarkastustarpeita varten ja arkistoidaan turvallisesti. Osallistujilla on oikeus peruuttaa osallistumisensa kyselyyn milloin tahansa kyselyn kokoamisen aikana ilman seuraamuksia. Kun kysely on täytetty ja lähetetty, annetut tiedot sisällytetään kuitenkin yhteisiin tuloksiin, eikä niitä ole mahdollista tunnistaa tai poistaa tietokannasta. Tämä tieto ilmoitetaan osallistujille kyselyn kansilehdellä.

Tietojen ja osallistujien suojelutoimenpiteet:

Toiminnassa sovelletaan asetusta (EU) 2016/679 (GDPR) ja asetusta 196/2003 (tietosuojalaki) seuraavasti:

- **Verkkokyselyn tiedot eivät sisällä henkilön** nimiä tai sukunimiä, mutta ne sisältävät vastaajan tunnusteen. Tunnisteet säilytetään kyselyalustalla, mutta ne eivät ole tutkijoiden nähtävissä.
- **Herkkiä henkilötietoja (esim. sukupuoli, etninen alkuperä)** kerätään yhdessä muiden henkilötietojen (esim. ikä, alkuperämaa, koulutus) kanssa, mutta vastaajaa ei voida tunnistaa täytetyn kyselyn perusteella.

Kyselyalusta on institutionaalinen (eli UNIPD tai EU), joka soveltaa asianmukaisia toimenpiteitä tällaisten verkkokyselyjen vastaajien tietojen suojaamiseksi. Tiedot käsitellään aggregoidussa muodossa ja käytetään yksinomaan tutkimustarkoituksiin. Tulosten julkaisemisessa nimettömyys taataan koodilla, joka annetaan jokaiselle tunnukselle, jos jokin avoin vastaus on relevantti käytettäväksi lainauksena. Kooditunnus tuhotaan työn päätyttyä.

UNIPD LimeSurvey -alustalla kerätyt raakadata siirretään LUKE:lle (tutkimuksen yhteisvastuullinen taho) analysoitavaksi ja tulkittavaksi. Käsitelty data siirretään muille WP7-työpakettiin osallistuville OptFORESTS-hankekumppaneille ja koordinaattorille osana yhteistä tutkimushanketta, mutta sitä ei siirretä kolmansille osapuolille eikä markkinoida. Tulokset esitetään vain aggregoidussa muodossa, mikä takaa, että yksittäisiä vastauksia ei voida jäljittää tiettyyn henkilöön. Muutama raakatietotyyppi (eli kvalitatiivinen tieto, joka on ilmoitettu kirjallisina vastauksina, jos avoimet vastaukset on sallittu) siirretään jo nimettömänä muille hankekumppaneille.

Tietoja hallitaan UNIPD-järjestelmässä, joten ne ovat suojattuja ulkopuolisilta luvattomilta käyttäjiltä. Yksi kopio tiedoista säilytetään tietojen käsittelijöiden henkilökohtaisissa laitteissa. Ne on suojattu henkilökohtaisilla kirjautumiskooodeilla, säännöllisesti päivitetyillä salasanoilla ja UNIPD/TESAF-osaston ja Luken käytössä olevilla institutionaalisilla suojausjärjestelmillä. Tiedot tuhotaan viiden vuoden kuluttua projektin päättymisestä.

Liite 1: Esimerkki kysymyksistä – luonnos kysely 1 – Tehtävä 7.2 OptFORESTS-projekti: kohderyhmä: FGR-asiantuntijat

UNIVERSITÀ
DEGLI STUDI
DI PADOVA

TESAF

DIPARTIMENTO TERRITORIO E SISTEMI AGRO-FORESTALI
MAANKÄYTTÖ-, YMPÄRISTÖ-, MAATALOUS- JA METSÄTALOUSHALLINTO

Tutkimuksen eettinen komitea

Viale dell'Università 16 – Agripolis – I 35020 Legnaro (PD)
Puhelin: +39 049 8272757-2770-2775-2728
PEC: dipartimento.tesaf@pec.unipd.it
Sähköposti: comitatoetico.tesaf@unipd.it

CF/verotunnus 80006480281
P.IVA/ALV-tunnus° 00742430283

Prot. n.

Anno Tit. Cl. Fasc.

Aihe: Eettisen komitean arviointi: eettinen poikkeuslupa

Arvoisa

Professori Laura Secco on toimittanut tutkimushankkeen "Online OptFORESTS Survey on awareness and social acceptance of new Forest Genetic Resources and Forest Reproductive Material in Europe" (Verkkokysely uusien metsän geenivarojen ja metsän lisääntymisaineiston tunnettuudesta ja sosiaalisesta hyväksynnästä Euroopassa) arvioitavaksi maatalouden, ympäristön, maatalouden ja metsätalouden laitoksen eettiselle komitealle (pyyntö nro 2024/30).

Eettinen vapautus myönnettiin maatalous-, ympäristö-, maankäyttö- ja metsätalouden laitoksen tutkimuksen eettisen komitean erityisellä äänestyksellä maatalous-, ympäristö-, maankäyttö- ja metsätalouden laitoksen tutkimuksen eettisen komitean sääntöjen (hyväksytty maatalous-, ympäristö-, maankäyttö- ja metsätalouden laitoksen neuvostossa 22. maaliskuuta 2023) perusteella 4. joulukuuta 2024 pidetyssä kokouksessa.

Ystävällisin terveisin

Eettisen
komitean puheenjohtaja
Maa-, ympäristö-, maatalous- ja metsätalouden laitoksen